

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Inter.”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte

Manuscripte nu să dau napoi.

Ce-i cu cursurile

pentru

neștiutorii de carte, mari?

În ajunul iernii ce trecu, toată lumea românească înțelegătoare, să pusesse în mișcare, ca să facem tot ce putem, a da și noi cunoștință de carte poporului nostru, în măsură cât mai mare. Asociațiunea a pus un număr potrivit de premii; conzistoriile române au pus în vedere și ele remunerarea (cinstirea) învățătorilor sei, cari vor învăța în vremea iernii pe cât mai mulți din bărbaiții și junii trecuți peste anii de școală și rămași fără carte! Reuniunea învățătorilor gr.-cat de Alba-Iulia-Făgăraș a făcut apel către membri săi și a pus premii! S'au fost adunat niște bani, doar 1000 cor., de Românii din Pesta în acest scop; câteva bănci române, și alții, au făgăduit premii pentru acei instructori, cari în primăvară vor arăta, că au făcut mai bună ispravă în direcția asta!

Timpu potrivit de a arăta că s'a făcut ceva, era mai ales la Paști, — că după aceea oamenii dau la încrul cîmpului și nu mai stau de „școală”.

Dar iacă trece săptămână după săptămână, și nu mai auzim nimic despre aceea, că unde ce s'a făcut?

Ce să fie asta? Nicăiri să nu să fi putut da nainte, să nu să fi ajuns la un spor cu care să poți sta naintea lumii, ca cu ceva mulțumitor, frumos?

Nu să poate!

Sau să fi cuprins pe toți instructorii o teamă de prigoană din partea stăpînirii, încît și-au părăsit școlarii sau nu cutează să stea în fața lumii cu aceea, că ei au făcut slujba de răspundători ai cărții?

Ar fi foarte greșit!

Rugăm pe toți cîți au început și au urmat cursuri de acest fel, șezători culturale în cari au învățat pe unii și alții a cetii, — să binevoiască a ne da știre despre soartea acelor. Fie de bine, fie de rău! Că de vom vedea că în anul acesta nu s'a putut face mai nimic, vom vedea și pricinile, pedecile, pentru cari nu s'a putut face, și așa vom ști chibzui cum să se facă macar pe viitor, ca acele pedeci să nu să mai ivească și învățătura să se poată da poporului, — căci e de neapărată trebuință acest lucru!

Binevoii dar a da, de peste tot locul, știri despre soartea cursurilor, despre cît s'a putut face, și de ce mai mult nu, ca cei chemați să poată da lucrului o îndumare mai spornică macar pe viitor!

Scrieți scurt despre fiecare, nu prea pe lung!

UNELE—ALTELE

Guvernul a abzis.

După-ce cei cu puterea în mână la conducerea Impărăției austro-ungare, nu au voit să împlinescă dorința ministrilor unguri (împinși la asta de partidul koșutist) de a desface în două marea bancă a Impărăției, zisă austro-ungară, — Luni Wekerle a mers la Viena și a înaintat Maestății Sale abzicerea (retragerea) ministeriului de azi, din slujba ce o are.

Maestatea Sa și sfetnicii săi, nu vreau să desfacă banca în două, pentru-că peste tot Austria și Ungaria sunt legate de-olaltă numai prin 3 lucruri ce li's comune (de obște): Armata, diplomația, unele treburi economice cu banca comună.

Dacă începeți a desface din aceste câteva lucruri ce ne mai leagă deolaltă și ne dau înfățișarea de un corp (impărăția), ne perdem pe rînd și vaza în afară, pe care azi o avem! — le zice Impăratul și sfetnicii Vienezi.

„Dar' mai ales, zice M. Sa, voi îmi sunteți încă datori cu împlinirea unei făgăduințe pe care ați pus-o în frunte cînd ați primit frînele țării: că veți aduce legea de vot universal. N'ați adus-o. Aceea să vină întii. Și apoi treburile militare și economice mai departe, e lucrul acelei diete, care va fi aleasă după votul universal, — să le discute!

Și așa, în urma urmelor, miniștri aceștia au fost trimiși la plimbare, ca niște oameni ce nu-și țin cuvîntul dat nici față de Domnul lor încoronat!

Cum să și-l țină cu omenie față de popoarele, pe cari ei le socotesc „supus-“, așternute sub picioarele lor?

Până unaltă tot ei vor conduce trebile țării. Până să se afle alți oameni, cari să iee conducerea.

O parte a ungarilor voiau să-i primească cu „alai“, cînd să întorc căzuți din Viena, că, vezi dta, ei au căzut în lupta pentru „drepturi maghiare“. Ci însuși Koșuth le-a zis: Dați ne pace! Nu faceți nimic... Noi știm de ce...

Adecă: noi singuri simțim că nu suntem vrednici de alaiu. Că cu minciuna am urcat în scaun, cu minciuna l'am purtat și pe Domnitor și poporul, și pentru veclenia și neținerea cuvîntului cădem!

Koșutiștii cer acum, ca noul guvern să se formeze din oameni curat din partidul lor!

In dietă

În 26 April ministri s'au înfățișat naintea dietei din Pesta pentru a-i face cunoscută căderea lor S'a făcut ciorobor; unii koșutisti zbierau: Jos Impăratul!

Wekerle roagă dieta să-și amîne ședințele până ce să va limpezi lucrul și noul guvern va putea veni să o conducă el mai departe.

Di Dr. T. Mihali în numele partidului naționalist, spune că acest partid a cerut repetit guvernului să aducă legea de alegeri spre dezbateră. El a zăbovit și zăbovește. În loc de a mai da libertăți popoarelor, le nimicește și pe cîte le au! Fiindcă acești miniștri au călcat în picioare toate făgăduințele și dreptățile, n'avem de ce să ne pară rău de crederea lui, și dorim venirea unui guvern cu

adevărat binevoitor poporului și popoarelor, zice Dr. Mihali.

(Koșutiștii zbiară ca mușcați de serpi!)

Dieta s'a închis apoi.

Dela Sinoade.

Sibiiu.

Pentru ateliere.

În ședința dela 22 April dl profesor Dem. Comșa, a făcut propunerea, ca consistorul archidiecezan din Sibiiu, să ajute din oarecari fonduri ale sale, cele două ateliere de țesătorie națională dela Orăștie și dela Sibiiu, pe fiecare cu cîte 500 cor. pe an.

În ședința dela 24 Aprilie, sinodul a și primit propunerea dlui profesor Comșa, votînd însă nu cîte 500, ci cîte 300 cor. ajutor anual celor 2 țesătorii române dela Orăștie și Sibiiu, și îndrumînd preoțimea a comanda aci hainele bisericesti de care are lipsă!

*

Gimn. din Brad.

În ședința dela 22 April n. a venit în dezbateră naintea Sinodului din Sibiiu și treaba întregirii gimnaziului gr. or. român din Brad. Să ia la cunoștință cu plăcere darea de samă a consistorului despre rodul colectei (aștrîngerei de bani) ce s'a făcut din porniri private, la stăruința directorului și profesorilor dela acel gimnaziu, și, pe urmă la stăruința cosistorului, care a luat și el lucrul în mână.

Sinodul îndrumă consistorul, să urmeze colectarea (adunarea) de bani pentru acest gimnaziu și să se facă toate pregătirile pentru a-i înălța un nou edificiu, care să-l adăpostească mai potrivit, cel de azi fiind prea neîncăpător și ne-mai potrivit cerințelor timpului!

Avem dar nădejde ca în curând, în un an doi, să vedem gimnaziul din Brad așezat într'un nou locaș, frumos, potrivit, modern!

Dee Dzeu să se poată și celelalte toate, cât mai curînd!

*
Pentru Fondul-Cultural.

În ședința dela 23 April (Vineri săptămîna trecută) sinodul din Sibiu, a primit propunerea dlui asesor Nic. Ivan, care zice, că să fie obligați toți slujbașii bisericești, mari și mici, a jertfi cîte 2% (doi la sută) din plățile lor, pentru creșterea fondului-cultural, care să vie într'ajutor bisericeii a-și co-peri cele mai arzătoare trebuințe culturale ale sale, — iar înțeligența mireană să fie rugată a ajutora și ea cu 10—20, 30—40 cor. Unul fiecare, după puterile sale.

Așa dela toți împreună, va crește cît mai curînd fondul care să fie un razim și pentru preoții cari nu ar dori să mai poarte lanțurile de arginți ale guvernului. La început mai puțin, mai încolo tot mai mulți să poată fi scoși de sub lespedea de piatră a congruei statului!

— Am avea aci o propunere: Conzistorul să introducă, nu numai îndatorirea de a plăti 2% cît trăește cutare preot, ci și *dreptul de răscumpărare* al acelora cu o sumă corăspunzătoare. Că vor fi preoți, cari a voi să deo odată pentru totdeauna o sumă oare-care, decît an de an percente. Și aceasta pentru Fond, cu vremea e mai mare ciștig, căci acești membri ai lui plătesc % -ul lor și după moarte. Dee-le numirea de *fondatori* ai fondului, sau cum vrea, să aibă și un titlu de atragere pentru cei-ce vor face-o.

*
Arad.

La Arad mai ales două lucruri au ridicat o discuție vrednică de însemnat: cererea Caransebeșului, de a li-să veni într'ajutor în apărarea contra amestecului guvernului, și treaba cu școlile.

Și în una și în alta desbaterile au fost purtate cu vrednicie și hotărîrile luate, demne și potrivite.

În afacerea amestecului guvernului în treburi de casă ale bisericeii noastre, cum sunt și alegerile de deputați pentru sinoade, — Aradanii au fost cei dintîi cari au luat o bărbătească hotărîre de a protesta contra aceluia amestec și invită și conducerea Metropoliei a o face prin organele sale.

În treaba cu școlile, să irise părerea, că doar' ar fi mai bine să părăsim cu totul școlile, în cari și așa guvernul, prin noua lui lege, atît de adînc și-a vîrît mîna, că de-o fi să i-se împlinescă tot ce cere dela învățatori, apoi și școlile ținute de noi, pe banii noștri curați, nu pot face altceva decît să învețe tot ungurește, acuși ca în școlile de stat!

Sinodul a desbătut cu adîncire lucrul, și pe urmă a hotărît că, nefînd încă dovedite urmările potopitoare a legii nouă, — școlile noastre să fie încă susținute, unde să pot de noi înșine! O hotărîre pentru părăsirea lor cu totul, ar putea aduce-o numai vremea viitoare, după-ce ani de probe, ar fi dovedit că nu ne mai putem ocroti și cultiva prin ele limba noastră și cultura românească.

Încolo s'au luat la cunoștință socotelile consistorului asupra chivernisirii averilor și a celorlalte lucrări de peste an, — lucruri obișnuite.

*
Caransebeș.

La Caransebeș toată lumea credea că Sinodul din ăstăan va fi privilegiu de urite încăerări și frecări. Dar nici pe departe nu s'a împlinit așteptarea asta a lumii. Au fost, nu-i vorba, și zile cînd s'au încrucișat săbiile între adevărații apărători ai bisericeii și între anticriștii burdiși, — dar lupte mari, și pline de venin, nu s'au dat. Iaca de ce:

Burdiștii să laudau după alegerile pentru Sinod, că ei au acum majoritatea în sinod, au 22 voturi mirenești și cu cele din cler, au mai mult de jumătate, așadar a lor e puterea. În Sinod însă, cînd s'au pus să se numere, s'au văzut abia vre-o 10—12 inși, și numai cu cei lăsați de comisia verificătoare să fie declarați aleși la Sasca și Zgribești, au putut ajunge numărul de 14 voturi în sinod — precum s'a dovedit la o votare. Așa ei, ca să nu fie vâdiți naintea lumii, că ce slabi sunt, s'au apropiat cu vorbe mai de pace ca de războiu, față de partidul cel bun. Iar oamenii noștri și-au zis: N'am dori să zică lumea că la noi e cea mai urită sfășiere între frați, că la noi e țigănie întregă (a căreia umbră altfel numai asupra burdiștilor cădea), vedem că oamenii ăștia sunt niște deșerți cu capu 'n mână, gata la ori-ce scandal, dacă nu-i iei de loc în samă, — lasă-le și lor cîte-un loc ici și colo, vie și vadă și ei lucrarea noastră, care nu e lucrare în ascuns, ci la lumină, — și, deși i-am putea reduce la nimic, respingîndu-i întru toate, — nu ne folosim de puterea noastră! Fie și ei împăcați și meargă lucrul fără prea mari încordări și sfășieri.

Aceasta a fost lumina sub

care s'au petrecut toate în sinodul din Caransebeș. Burdiștii s'au văzut mulțumiți că au fost suferiți de partidul conducător, întreit de tare (deși ei, fii sigur că nu așa să purtau de aveau ei puterea!), și așa n'au fost dovediți naintea lumii ce nimica mare sunt!, — iar cei la putere și-au călcat pe inimă! Pentru a nu ieși nume de poveste sinodului și diecezei lor, dînd și anticriștilor cite un pic din tîmnia ce altfel nu li-să cădea.

Cînd a fost la alegerile de membri onorari în senatele consistorului, au pus în senatul școlar și pe Dr. Nicolae Ionescu, omul de încredere al lui Burdea, iar în cel episcopesc și pe Burdea însuși. Ca partidul lor să-și aibă dară șpionii buni în conzistor, să vadă că nici acolo nimic fără lege și fără cale nu să face.

Așa apoi sinodul a decurs destul de liniștit împlinîndu-și chemarea de a supraveghea lucrarea de conducere a consistoarelor și a tuturor celor puși la posturi în biserică.

Pășirea Sinoadelor contra amestecului guvernului.

Banda de primejdioși trădători naționali dela Caransebeș: Burdea cu Dr. Ionescu, ajuns în ministeriu și alți oameni slabi ce să țin de coada lor, — au mers cu răutatea până a cere amestecul guvernului în treburi de casă de ale bisericeii noastre, a căror lecuire să țină numai de conzistoriile noastre și de Sinoadele lor, ca instanțe de controlă și supraveghiere.

Să știe că la Sasca și Zgribești nu s'a putut încheia scrutiniul (numărarea voturilor venite din comune) pentru alegerea de deputați sinodali la sinodul din Caransebeș, fiindcă să făcuse așa zgomot și să înlănțuise așa certe în sala de scrutiniu, încît președinții au aflat de bine a închide ședința, cu lucru neisprăvit.

Pentru asta singura instanță în drept a judeca, e însuși Sinodul, care el întărește alegerile săvîrșite sau nimicește pe cele aflate în rînduială.

Ce au făcut vînzătorii de biserică și neam Burdea și Ionescu? Nu să aștepte judecata Sinodului, ci încă *nainte* de a putea acesta judeca și statorî drep-tatea, au și cerut dela ministru să trimiță un comisar guvernial, care să facă cercetare asupra acestor alegeri! Ministrul bucuria lui, că oameni ce să numesc „Români” îi cer lui, să se mestece în treburi de casă de ale bisericeii lor: îndată a numit pe însuși fiul său iubit și închinat mamonei: Dr. Petru Ionescu, ca el să vină și să facă cercetarea!

Și el a venit la Caransebeș cu marș-ruta ministerială în pozonar, cerînd să i-se predee hîrțile dela cele 2 alegeri! Dar cei dela Sinod i-au spus:

— Nu să poate! Așteaptă până-ce *întîi Sinodul* își va spune judecata asupra lucrului, și *după* aceea îți putem da hîrțile să la suprarevidezi cît vrei, cu miuistrul tău!

Și așa au făcut! Nu i-le-au dat cînd le-a cerut, ci au trimis întîi hîrțile despre cele 2 alegeri, la comisia de verificare (care cercetează toate alegerile făcute și le cerne și spune sinodului care pot fi întărite și cari nu). Comisia s'a pus și a făcut ea, ce nu putuse face cei doi președinți: a cercetat toate hîrțile; cele în rînduială le-a luat la so-coată, cele rele nu, și pe urmă a numărat cine cîte voturi a căpătat și a scos încheerea alegerii, spunînd: acesta și acesta a căpătat voturi mai multe, aceștia îi socotim de aleși deputați. Sinodul a primit și el judecata comisiei și a întărit alegerile, — și lucrul s'a încheiat.

Numai dacă comisia de verificare a sinodului și sinodul însuși, n'ar fi făcut ei lucru drept și legiuit, — *numai acum, după asta*, ai fi înțeles pe focosii burdiști, că să ceară întervenirea taicăului-lor, a ministrului Apponyi, dușmanul cel mare al bisericeii și școlile române, ca să vie și el cu cuțitul să-l împlînte în legile acestei bisericeii! Prin faptul însă, că au cerut *nainte* întervenirea ministrului, și cereau să li-să deo hîrțile înainte de a ajunge ele în judecata sinodului, — acești oameni s'au dovedit niște ființe cu suflet negru, gata de ori-ce rele față de biserică noastră națională!

Iar fiindcă ministrul, avînd tot așa de dragă legea bisericeii noastre ca ochiul usturoiului, s'a grăbit a le da pășuș de a călca peste această lege, de-or putea, — sinodul din Caransebeș, a cerut îndată în scris, dela sinoadele surori din Arad și Sibiu, să-i vie într'ajutor cu sfatul lor, cu votul lor sărbătorec, pentru a apăra dreptul bisericeii asupra căruia ministrul a călcat în chip pripit și nelegiuit, la sfatul nelegiuiților săi sfetnici Ionescu-Burdea!

Sinoadele din Arad și Sibiu au și pășit cu bărbăție și vrednicie în treabă, aducînd hotărîri, că: protestează în chip sărbătorec contra amestecului nelegiuit al ministrului în drepturile neatîrnătoare ale bisericeii noastre, amestec săvîrșit prin aceea, că a trimis cercetare asupra alegerii de deputați săvîrșită la Mehădia, Sasca și Zgribești!

Totodată Sinodul din Sibiu

a invitat pe Metropolitul, să adune cât mai curind conzistorul Metropolitan (al tuturor trei episcopiilor gr.-or. române) în ședință plenară, ca această instanță mai înaltă, să pășească ea contra amestecului numit al ministrului!

*

Așa glasul de chemare într'ajutor al Sinodului din Caransebeș, asupra căruia au tăbărit burdiștii cu arme unguște în labe, — a primit bun sprigin din partea sinoadelor surori.

Un fecior de împărat, Neamț, jucind hora țărănească cu Români.

Precum am spus în numărul trecut, la iubileul împlinirii de 70 ani de vîrstă a Regelui Carol, i-au venit înalți oaspeți din Germania, printre cari însuși feciorul mai mare al împăratului Germaniei, Principele de coroană Fridric Wilhelm, care ca mine va fi împăratul Germaniei.

Principele și soții său nu s'au întors îndată iar acasă, ci au făcut călătorii prin România în mai multe părți, să vadă frumusețile țării. I-a călăuzit peste tot locul Principele de coroană română Ferdinand și mulți bărbați însemnați.

Intre altele la Comarnic, după ce oaspeții înalți au fost primiți cu cîntări, cu vorbiri, cu alaiu, poporul, frumos îmbrăcat de sărbătoare, a încins o horă frumoasă, pe care o jucau legănată drăgălaș, mulțimp de fete și neveste frumoase și flăcăi și băbați curați și voinici.

Membri societății de cîntări „Chindia“, toți în alese costume naționale, toți domni și dame de oraș altfel, s'au înșiruit și ei în hora țărănilor, — și mergea acum hora așa de frumoasă și fărmeată, că Principele de coroană al Germaniei, viitor împărat al puternicei împărății, — a intrat și el, alături de Prințisorul Carol și principesa Maria, în hora românească, și a jucat cu ei împreună aproape 10 minute în mijlocul aclamărilor însuflețite a miilor de țărani și țărance ce-i priveau! El apoi s'a retras, dar Prințul Carol și Principesa Maria au rămas încă între jucători: hora s'a prefăcut în Sirbă, sirba în Chindie și a fost un joc aievea ca în povești, frumos și însuflețit!

Prințul German și-a arătat mulțumirea sa foarte mare asupra faptului, că a putut cunoaște și poporul român așa de aproape, spunînd că a fost cu totul cucerit de acest popor.

Mari schimbări în Turcia!

Zilele din urmă au adus schimbări neașteptate: Armatele Turcilor tineri au înaintat spre Constantinopol, au intrat în el, luîndu-l cu puterea! Trupele Sultanului s'au împotrivit. S'a început luptă în toată forma.

Sultanul locuiește în inima Tarigradului, în așazisul Stambul, a cărui parte mai din lăuntru e așa numitul Jildiz-Kiosk, care e loc bine întărit și incungiuat de casarme pline de soldații cei mai supuși și credincioși lui! Ori cel puțin el îi credea așa.

Cînd au ajuns aproape de cuibul Sultanului, de Yildiz, armatele biruitoare a Turcilor tineri a trebuit să se așeze în linii de împresurare, întărite bine cu tunuri și să înceapă bombardarea frumoaselor palate din conacul Sultanului, și să tragă asupra numeroaselor casarme. Lupta a ținut în răstimpuri, destul de mult. Dar casarmă după casarmă din cele împresurate, să dădea învinsă, până au căzut cu totul în mîna junilor Turci. Sultanul a ajuns prinsonerul acestora! Deputații Turci adunați în dietă, au hotărît lăpădarea lui din tron!

Până la încheierea foii n'am aflat de soarta lui.

Ci-că în luptele din jurul Jildizului am căzut vre-o 500 morți din amîndouă părțile. Trăgea frate în frate, pentru un bătrîn stricat și hodorogit, zis Sultan.

Despoiarea de tron a Sultanului Abdul-Hamid.

După-ce dieta turcească a hotărît a despoia pe Abdul-Hamid de tron — în 27 April s'a întrunit și adunarea națională, și la întrebarea ce i-s'a pus, că ce e de făcut cu un Sultan (ca acesta) care calcă legile Coranului, stăpînește ca cel mai rău tiran, prădează averea națiunii și însuși ațîța focul războiului din lăuntru între cetățeni, să fie chemat a să retrage ori să fie despoiat de tron? —

senatorii și deputații și toată adunarea s'a ridicat, strigînd:

— Hotărîm să fie despoiat de tron!

După asta adunarea a trimis pe 2 deputați în palatul Sultanului să-i facă cunoscută hotărîrea! Sultanul i-a primit. Atunci deputatul Essad-pașa i-a zis:

— Națiunea prin votul său, te-a despoiat de tronul tău!

Abdul-Hamid a răspuns înfrînt:

— E mîna sortii... și-apoi și-a arătat teama, că viața lui e în primejdie... Deputatul i-a răspuns:

— Nu. Viața ta e pusă sub scutul națiunii.

Atunci Sultanul, care, cît să știe însuși de păcătos față de patrie și cetățenii ei, pe cari

vre-o 40 ani i-a frămîntat și jăfuit ca cel mai îndrăcit tiran, credea că după înlăturarea din tron de sigur îl vorși omori, — a răsuflet mai ușor și s'a rugat să fie lăsat a trăi într'unul din palatele multe împărătești.

Acolo va și fi închis și de acolo afară nu va mai ieși.

După asta adunarea a ales îndată pe noul Sultan: pe Resad Efendi, vestind despre asta orașul prin tragerea alor 101 bubuituri de tun!

Asta a fost Marți nainte de amiaz. Dup'amiaz la jumătate la 3 și-a făcut intrarea în palatul împărătesc noul Sultan Resad Efendi, care pășește în tron sub numele de *Mohamed al V-lea*. El a fost adus să-și cuprindă tronul în chip sărbătorec. Pe tot drumul spre palat, mulțime uriașă l'a aclamat, trupele l'au salutat și tunurile bubuiau într'una, mărînd măreția faptului!

— Așa e pusă acum conducerea țării în mîni nouă. Guvern nou cu ministri noi a fost ales îndată! Intre cei 6 ministri noi, e și un creștin: ministrul de marină Vitalis.

— Celor ce au urmat sfatul vechiului sultan de au pornit revoluția asta mai nouă, le umbli rău. Tribunalul de războiu lucrează din greu la judecarea lor: Intr'o singură zi, în 26 Aprilie a dat morții pe 100 de inși, cari au și fost împușcați îndată. Și puțini din cîți îi vin nainte, mai vād lumina zilei: îi dau peririi ca pe niște păcătoși ce la cel dintii sămn al unui tiran, s'au ridicat contra stăpînirii celei venite în numele poporului și aducătoare de libertate poporului!

Turcia e pe calea unei rezezi prefaceri în stat modern, luminat, și pe viitor tare de luat în samă!

Mănăstiri și călugări în România.

România a fost pe vremuri înzestrată cu peste măsură multe mănăstiri și călugări. Inceputul a fost bun și cu gînd curat făcut. Domnii, după-ce ieșeau biruitori din cîte un războiu, după-ce alungau din țară pe cutare dușman ori păgîn ce căzuse cu gînd potopitor asupra lor, — ridicau cîte-un locaș nou de rugăciune și mulțumită lui Dumnezeu pentru-că i-a ajutat a scăpa de vrășmaș. Pe acelea le înzestrau cu ceva averi, ca slujitorii lor să aibă din ce trăi.

Mai tîrziu însă au năvălit asupra țării curat roiu ca de lăcuste călugări străini, de prin Grecia, Sirbia, etc. și să așezau în buna și primitoarea țară, și cu vorba dulce înduplecau poporul de le a-

juta să deschidă nouă și nouă mănăstiri, unele curat numai locuri de plăcut răpaus ori trîndăvie pentru ei, leneșii străini veniți să trăiască aici pe ușor!... Și cu vorba dulce și cu istetime grecească, adunau dela popor averi peste averi în aceste mănăstiri, încit ajunseseră într'o vreme mai bogate ele ca statul, ba împrumutau ele pe stat, în zile de războaie! Ajunseseră așa de departe, că a treia parte a pămîntului țării era al mănăstirilor! — iar acestea erau „închinat“ locurilor sfinte, conduse de Greci mai ales, care așa să țineau stăpîne peste atita avere a țării și a atitor mănăstiri și clădiri din jurul lor, din toată țara! Abia e vre-o jumătate de veac, sub Cuza, decînd s'a înfrînt puterea materială a acestor mănăstiri cari înotau în bogăție într'un stat sărac! După-ce statul le-a „secularizat“ averile, (le-a luat în chivernisire de stat, dîndu-le lor numai de cît au lipsă, iar locurile sfinte despăgubindu-le cu vre-o 30 milioane lei, odată pentru totdeuna), — mulți călugări au rămas nemulțumiți și s'au părăsit de pe la ele, că Cuza le scăzuse rău „plățile“, abia le da cîteva crețari pe zii unele s'au pustiit de tot, la altele s'au mai împușinat călugării și călugărițele. Iar venitele ce să cheltuiau cu aceia, le-a putut și le poate folosi statul pentru dezvoltarea țării în bine, spriginind înflorirea școlilor, îmbunătățind starea preoților dela sate, și altele.

Totuși și azi mai sunt în întreagă România 86 mănăstiri, din cari 42 sunt mănăstiri cu 863 călugări bărbați, 19 mănăstiri cu 2101 călugărițe, și 25 mănăstiri și schituri private (biserițe cu cîte 1—2 călugări) cu 68 călugări și 159 călugărițe. De tot dar în cele 86 mănăstiri și schituri, să adăpostesc și trăiesc retrași de lume: 971 de de bărbați, ca călugări și preoți de mănăstire, și 2260 femei ca călugărițe.

Preoți, biserici.

Starea preoțimeii și a bisericilor încolo în țară, e următoarea: țara e împărțită în 8 episcopate, avînd în fruntea lor: 2 Metropoliți (la București și Iași), 6 Episcopi și încă 8 „Archiereii“, adică lîngă fiecare Episcop și Metropolit, un ajutor, cu titlul de Arhieriu.

Încolo: în orașele din țară să află 575 biserici, din cari numai în București sunt 107.

În comune (sate) sunt 6182 biserici!

Preoți slujitori la aceste biserici sunt: la cele de orașe: 699 și 58 diaconi, la cele de sate sunt 4000 preoți.

De tot dar are țara: 6757 biserici, cu 4700 preoți și 58 diaconi!

Să vede din asta, că bisericile fiind prea multe, aproape fiecare preot are de slujit la 2 biserici.

Din Baia-mare!

— Un oraș, în care nu-ți iertat să vorbești românește pe strade! —

Baia-Mare este un orașel aproape la poalele Igrîșului. Un orașel nu mare — dar după așezare, unul din cele mai frumoase ale acestui ținut Din vre-o 10 mii suflete, cam 4—5000 sunt până în ziua de azi *Români!* Familii cu bunăstare, dar cari, în cea mai mare parte, au uitat deja graiul limpede și frumos românesc!

Cu drept cuvînt să întrebă pe aici ori-cine: Oare cum este cu puțință ca acolo, unde pe timpuri să pare că numai *Români* locuiau, — azi să se peardă cu desăvîrșire această limbă?

Căci, durere, așa este! Cei chemați au lăsat să stagneze și școală, și ori-ce pornire românească în Baia-mare! S'au lăsat plecați și conduși de ori-ce venituri, după zisa: „Capul plecat, nu-l taie sabia“...

Iar azi am ajuns așa de departe, încît nici nu ne este iertată vorba românească pe stradele din Baia-mare! Și atunci cînd, rar, să aude un cuvînt românesc, vezi cum să rotesc ochii vulturoși ai șovinștilor, ajunși așa de încrezuți prin... supunerea capilor conducători români din loc! O înțimplare va dovedi lucrul

Zilele trecute preumblîndu-mă pe trotuarul de aici, cu învățătorul școlii normale române din loc, povesteam felurite lucruri, cînd deodată, ce să nu vezi: un nădrăgar ungar, redactoraș la o foaie, om altfel cu trecere în cercurile maghiare destul de frumoasă, ne agrăiește și ceartă cu: „Már megint oláhul beszélnek itt?“ (Iară vorbiți valahicește aici?) Atîta complezantă, cînd să preumbla gâgăuțul de el cu doamna de braț!

Am rămas uimiți, dar i-am răspuns în românește, pentru a ști cu cine are de lucru! O obrăznicie, ca și care aiurea n'am mai văzut!

Baia-mare, care ar trebui să fie un centru *românesc* pentru sutele de sate curat românești din jur, așa departe a ajuns!

X.

Coreșpondență.

O casină patriotică, în Dobra.

Dela un preot din jurul Dobrei primim următoarele șire:

— April 1909.

Așa să zice, că Românul este treaz la minte, are deșteptăciune firească nefîntrecută.

Dacă ar fi să se judece istețimea Românului după cumînțenia acelor cîțiva Români, cari s'au înscris „fondatori“ la casina *jidani* din Gura Dobrei, ar trebui să ne perdem toată mîndria ce o

avem despre deșteptăciunea Românului! Iacă de ce:

Să știe, că Jidanul nu poate trăi fără „gșeft“. Așa și jidanul Moritz din Guradobrei, după-ce a încercat multe gheșefturi nereușite, de voie, de nevoie, s'a făcut crișmar. Că „slujba“ asta dacă te pui cu ea între Români, totdeauna izbuteste!...

Ori-care jidan e însă și „patriot“, mai încapă îndoială? Așa și Moritz din vorbă, e din fire tare „patriotic“, dar decînd s'a făcut crișmar îl întrece în patriotism și pe Finna și pe popa catolic...

Cu patriotismul. său și cu alte însușiri „frumoase“, a făcut din crășma sa piață, unde să neguțătorește cultura-maghiară, din care să adapă toți scurt vînzătorii cari să țin a fi fundamentul, pe care să razimă marea „Maghiarie“! Dar tot din aceasta crișmă culturală ori cultură de crișmă, să — adapă și cîțiva Români, dintre cari despre unii nu s'ar putea bănuși, că fac parte din temeliiile marii „Maghiarii“, ci că au fost atrași la „izvorul cultural“ de alte însușiri ale Moritzilor. Astfel lui Moritz îi merge bine, pe cînd hotelul grănițerilor români, duce lipsă de sprijinul acestor Români.

Dar Moritz, vulpe cum e, a gîndit una lungă și lată, și s'a botezat crișma: „Casina maghiară“ împrumutînd spre acest scop statutele dela cea și mai maghiară casină a jidanului Halász-Fischer din Ilia. Căci vezi bine, Moritz doar nu e atît de prost, să plătească el chirie, luminat și încălzit pentru casa, în care să desfăce cultura spirituoasă, pe care cei setoși o sug de-a binele, să plătească speșele crișmei, atunci cînd pe acestea sunt aplicați a le plăti naivii membri ai-casinei patriotice, în schimbul, că introduce în crișmă și puțin duh patriotic prelingă mirosul de usturoi. Nu, ci plătiți-le, voi visători ai unei singure nații maghiare în această patrie a tuturor popoarelor nemaghiare! Și plătiți și voi Românilor, cari vă îndulciți din mierea jidanului Moritz! Bisericile și școlile voastre zburdă de bunătați și îndestulare, deci puteți plăti din avutul vostru ușor și pentru îmbucătura porodițelor Moritzesti.

Pe cînd ne pare rău de scurțimea vederii confrăților Maghiari, ne tulbură ușurătatea, cu care frații nostri, Români, să lasă ademeniți în cursele fiecărui jidanaș! Maghiarii cel puțin plutesc pe un vis amăgitor. Ai noștri, în schimbul banului greu cîștigat și lăpădat prosteste, n'au nici această mingăere. Urită păcăleală.

Nădăjduim însă, că cei păcăliți de jupînul Moritz își vor deschide ochii, iar Moritzii de aici încolo nu vor mai putea păcăli pui de Român, mai ales dintre cei cu cartel Vor vedea și Români și

Maghiarii, că sub masca „culturei“, să ascunde rîvna unui îndoit gheșeft: Să cîștige jupînul și din vînderea beuturilor, și și din aceea, că membrii casinei îi vor plăti speșele împreunate cu ținerea crișmei poreclită „casină“.

Altcum mai ales pentru Român ar fi foarte trist și nu s'ar potrivi cu „istețimea“ lor.

X.

NOUȚĂȚI

Iar coleră în Rusia? Iarna greă-trecută, abia a pus opreliște boalei grozave, care amenința în toamna trecută Europa întregă dinspre Rusia. și iată că vin earăși vesti aducătoare de spaimă! Cu sosirea primăverii, colera și-a ridicat din nou capul în Rusia, amenințînd și celelalte țări vecine! Germania a și luat măsuri aspre de a-și apăra hotarale.

Serata muzicală-teatrală pe care o aranjează „Secția Industrială“ a Reuniunii Econ. din Orăștie, Duminecă (2 Maiu n.) seara, în hot. „Transsylvania“ va avea următorul Program:

1. „*Șezătoare cu cîntece*“, de C. Lunčan și G. D. Murgu. predată de persoanele: dnii Anton Balomiri, Nicolae Țipan, Petru Russu, Dumitru Jurca, Alex. Vărmăgean, și dsoarele Val. Sintîmbrean, Valeria Ciucurel, Mărioara Lăzăroiu, Mărioara Ciucurel, Mărioara Vasilca, Elena Cristiu, Ana Russu, — Flăcăi și fete. În piesă vin nainte mai multe cîntece cu acompaniament de pian.

2. „*Hodja Murad Pașa*“ poezie de Vasile Alexandri, declamată de dl Ant. Balomiri.

3. *Capriciu unui tată*, comedie într'un act, de Zaharie Bărsan (din italienește), jucată de dra Sintîmbrean și dnii Iacob Herța, Cornel Moldovan.

După reprezentație, urmează joc. — În pauză să va juca „Călușerul“ și „Bătuta“

Un răspuns, ce nu-ți răspuns. Dl părinte L. Dumitreanu din Crișcău, ne trimite un răspuns la întrebarea ce un proprietar de acolo i-a pus'o în numărul 16 al „Libertății“ privitor la participarea dsale la praznicul coșutist, ducînd și poporul cu el. În răspunsul dsale dl Dumitreanu nu lămurește deloc meritul lucrului, ci numai dorește să știe că cine a îndrăznit să-și pune întrebarea aceea?

Apoi asta, părinte dragă, nu e răspuns, nu e lămurire.

Drept e că ai mers la sărbarea ungurească ducîndu-ți și poporul să stea gură-căscata acolo unde nu pricepea nimic, ori nu e drept? Cefel de închinare la idoli cu grain străin e asta? Și ce rost are ea pentru poporul românesc?

† Teodor Bulc, unul dintre cei mai buni și harnici profesori delagimnaziul din Beiuș, — a încetat din viață pe neașteptate, în 24 April n. — prin un atac de inimă, — în etate de 48 ani. Moartea lui a făcut mare durere în mijlocul celor ce îl cunoșteau și iubeau. Dzeu să-l odichnească în pace.

Alegerile de deputați sinodali la Sasca și Zgribești, au fost încheiate în sinodul din Caransebeș, care a făcut el, prin comisia de verificare, numărarea voturilor. Numărarea a ieșit în partea candidaților burdiști. Comisia i-a propus spre a fi declarați de aleși, — dar' cu adausul, că cei din cercuri, au drept să recureze aceste alegeri în termen de 15 zile, dela ziua în care sinodul a încheiat numărarea voturilor (scrutiniul) lor.

În urma acestei hotărîri, aceia cari ar avea știre și dovezi de lucruri urite, nelegiuite, săvîrșite de burdiști, pentru a-și scoate »aleși« pe slugoii lor, — să le adune în un recurs (ori mai multe) înaintîndu-le la președintele Sinodului (Cuv. Sa Filaret Musta), și atunci comisia de verificare va lua în dezbateri acele recursuri încă înainte de sinodul ce să va ținea pentru alegerea de episcop. Și de n'au ajuns aceia la scaun în sinod pe cale cinstită, vor fi lipsiți de acela încă la timp!

Ziua din urmă până în care pot fi înainte proteste contra acelor alegeri, este 6 Maiu n. (Sfîntul George) în săptămîna viitoare!

— *Iubite cetitor!* În comuna dtale n'a fost în iarnă curs (școală) cu neștiitorii de carte, pentru a-și învăța? Scrie-ne ceva despre el, fie de bine, fie de rău, — De ce? Vezi în articolul: „Ce-ți cu cursurile pentru neștiitorii de carte?“, din fruntea foii.

„**Vatra Familiară**“ e titula unei cărțicele de vre-o 100 pagini, în care societatea „Inocențiu Micu-Clain“ a teologilor român gr. c. din Blaj, au scos, în traducere îngrijită, lucrarea scriitorului german F. X. Wetzel, o lucrare care întrînd în familie: „să folosească învățînd sau lecuind pe alocurea“...

O recomandăm familiilor române. Costă numai 40 fil și 5 fil. de porto.

Convocare. Despărțămîntul „Cluj“ al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș își va ținea adunarea de primăvară a anului 1909 la 11 Maiu n. în școala gr.-cat. din Cluj-Mănăștur.

Printre altele va fi o prelegere practică, aprecierea ei; Dizertațiun. Aprecierea lor, și felurite rapoarte. Sunt invitați toți membrii reuniunii și toți cei ce să interesează de școala poporală și de oficial învățătoresc.

Nou avocat român în Braşov. Cancelaria noului avocat Dr. Ludovic Csato este: Braşov, Strada Sf. Ioan Nr. 7.

Prăvălia G. Baci din piaţa Oraşiei, în urma morţii neaşteptate a regretatului George Baci, — a fost preluată şi nou arangiată de fiul aceluia, dl. *A. G. Baci*, care o conduce cu pricepere de specialist, ţinând în ea marfă aleasă, proaspătă şi dată cu preţuri moderate.

Il recomandăm deosebitei bunăvoinţe a publicului din loc şi a poporului din jur!

Un copil hăbăuc, care are toţi o minte mare! Medicul Dr. Witzmann dela un sanatoriu (spital) din Germania, pentru copiii slabi de minte, a adus zilele trecute năntea unei adunări de medici un copil tare ciudat. El e aşa de hăbăuc că nu e în stare să înveţe nimic, nu înţelege, e timpit de tot, şi numai într-o privinţă capul lui e luminat, ba făcător de minuni chiar! Anume el ştie de rost tot calendarul pe 2000 de ani, o miie înainte şi una napoi! Ori-ce zi îl întrebi din acest timp uriaş de lung, îţi spune că în a cîtea a lunii a căzut ori va cădea, fără greş. Ştie şi ce nume de sfînt cade pe acea zi, cînd e sărbătoare şi cînd nu! Ca să se încredinţeze de asta, a pus pe alţi medici cu calendare vechi şi viitoare, să-l întrebe, şi copilul răspundea ca o maşină acurată, la toate. Iaca, de pildă ce a fost întrebat:

- Ce zi a fost în 3 Oct. 1907?
- Joi!
- Ce nume în Calendar?
- Candid.
- Iunie 14 din anul 1808 pe ce zi a căzut?
- Pe o Marţi.
- Ce nume era atunci?
- Ioan!
- Cîte zile va ţinea carnea-lul din anul 1924?
- 58 de zile!
- Cînd cad Paştile anului 1929?
- Martie 31!
- Pe ce zi va cădea Ispasul în anul 1923?
- Ziua de 10 Mai etc.

Şi aşa mai departe: acest băiat bătut la cap în ori-ce altă privinţă, cînd e vorbă de calendar, e un supra-om, e o maşină minunată ce nu greşeşte!

Cununie. Cornelia M. Nicoară şi Ilie Milca, mehanic, în Bucureşti, vestesc sărbarea cununiei lor, Duminecă în 2 Mai n. în biserica gr-or. din Cincul mare.

Moarte. *Maria Lula*, mama părintelui Lula din Bobilna, a încetat din viaţă după lungi şi grele suferinţe, în etate de 84 ani Marţi în 27 April, în Turdaş, împărtaşită cu sfintele taine. O deplînge fiul său Petru, nora Maria, nepoţi şi alte rudeni. Odichnească în pace.

— *Amalia Cordea* n. Stanciu, după un morb lung şi greu împărtaşită cu mîngăierea dreptilor a repausat în Domnul, în 22 Aprilie n., în al 50-lea an al etăţii şi

al 33-lea an al fericitei sale căsătorii, la Spring.

Dzeu o odichnească!

Convocare. Reuniunea învăţătorilor gr.-cath. din desp. Radnoth: aparţinător Arch. Alba-Iulia, Făgăraş, pe baza §. 21 din statute îşi va ţinea adunarea de primăvară în 6 Mai sf. George în şcoala gr.-cath. din Eerdölja, pe lângă un program de 16 puncte.

La adunare sunt invitaţi a participa toţi membri ordinari, sn preoţi ca directori şcol. şi toţi cărora le zace la inimă cauza şcolară.

Futac, la 23/IV. 1909

D. Muntean, Basiliu V. Popa,
preş. inv. şi notar.

Bande de hoţi în Bran. Să scrie din Moeciul-inferior (comit. Făgăraşului) următorul caz de tîlhărie: Sămbătă seara între orele 1—2 noaptea, 4 tîlhari cu feţe coperte, după-ce au otrăvit cănele, au spart cu şapinele 4 uşi dela 4 odăi până au ajuns în odaia de dormit a provisorului firmei „Czell“ de aici Anton Prehal; — l'au prins în pat; cînd acesta voia să pună mîna pe puşcă l'au apucat de gît, l'au legat la mîni, au puşcat în el, — norocul a fost că nu l'a nimerit glonţul, — şi l'au silit să le dea banii, ce-i are. Prehal legat la mîni le-a descuiat cum a putut cassa verthaimiană şi le-a dat 900 cor., — pe cari unul din tîlhari i-a băgat în un săculeţ de pânză. Până ce trei din tîlhari au lucrat — astfel cu Prehal — al patrulea tîlhar a năvălit la soţia lui, în odaia vecină, a lovit-o cu un ciomag şi a culcat-o în pat — zicîndu-i să nu vorbească nimic, că îndată e moartă. I-au mai luat tîlharii lui Prehal, puşca, o tabacheră, vr'o 50 ţigări, 2 bricege.

Cu toate acestea s'au făcut nevăzuţi, — lăsînd pe Prehal legat, şi pe soţia lui lovită în pat, ameninţîndu-i că dacă 1/2 oară nu sunt în linişte după plecarea lor — să întorc şi-i omoară. Pa cele 2 servitoare, cari le are Prehal, tîlharii le-au încuiat în cuhnă pe din afară, aşa că ele nimic nu au ştiut de cele întimplate până la ziuă. Cercetarea decurge. Sunt, zice corespondentul „Gaz. Tr.“, mai mulţi bănuţi, nu ştiu ce să va afla până în urmă. Blăstămăţiile, tîlhăriile, omorurile, nu mai au sfîrşit aici prin părţile Branului!

Buduşan & Cie. au deschis în Bistriţa (grădina popilor), un *Magazin de lemne*, birne, scînduri, draniţe, pari şi lemne de foc, şi *Magazin de var şi cement* bine asortat şi provăzut cu tot soiul de material trebuincios.

Cu conducerea, sunt încredinţaţi membrii interni ai societăţii, dnii Mitru Buduşan, Matei Şirlinean şi Ioun Beches.

Legăturile ce le au cu fabricile din jur şi din ţară şi izvoarele de credit, le dau putinţa să ţină material bun şi sănătos, să vîndă pe lângă cele mai uşoare preţuri! Li recomandăm Românilor din acele părţi!

Multămită Din prilejul trecerii la cele vecinice a scumpului nostru soţ tată frate şi socru Simeon Dandea, fost cassar la „Detunata“ din Bucium, mulţi prieteni şi cunoscuţi ne-au condolat în scris sau verbal.

Tuturor le adinc adiuo simţita multămită pe această cale. — Bucium 27. Aprilie 1909. Intristata familie.

A V I Z

Prea onoratului public şi mult stimaţilor mei clienţi, le aduc la cunoştinţă, că sfîrşindu-mi cursul *dentistic* şi augmentîndu-mi cunoştinţele şi în ramurile *morburilor femeieşti* şi *oculistice* ale ştiinţei medicale, m'am reîntors din Budapesta şi cu ziua de 1-a Mai a. c. îmi reîncep praxa, acum şi ca medic dentist.

Dr. Cornel David,
medic univ. şi dentist.

POSTA REDACŢIEI

Dlui *N. Mot.* în *M. sz. Gy.* Acum foaia îţi merge pe adresa veche, cea bună; cea nouă greşită s'a nimerit. Vol. I. din „F. Int.“ neavînd acum gata, scrie-ne ce să facem cu coroana ce a rămas la noi? Scrie-ne *cari* numeri îţi lipsesc din foi, ca, intrucît putem, să ţi-i trimitem; chiar dela început nu ţi-i putem trimite, că doar primii 6 numeri ţi-au venit pe adresa veche, şi numai după aceea a urmat oprirea.

Dlui *G. G.* în *S.* Astfel de întrebări încă nu s'ar ţinea de noi, ci ar trebui adresate la consistoriu. Totuşi îţi răspundem: În caz de morb dovedit, care recere cură mai îndelungată, învăţătorul cere concediu dela consistor, şi dacă i-l'a dat, are drept la sarul întreg jumătate de an; după jumătate de an i-se-pune substitut, şi acela capătă *jumătate* de salariul celui bolnav, fie că îl are el dela biserică, fie de la stat, ori dela amîndouă.

V. C. în *Bl.* Tabloul dtale din natură nu-le aflăm vrednic de publicat. Prea multe fraze vage, dulcele, nici o viaţă, o acţiune ce să-te impresioneze. Încearcă întii lucrări mai uşoare, poveşti, schiţe, traduceri îngrijite.

Ds. C. M. în *Pittsburg.* Acum aveţi librărie românească şi în America, pare-mi-se mai multe. Cere la una din ele poeziile de G. Goşbuc. Acolo affi şi pe „Noi vrem pămînt!“

Dlui *At. B.* în *B.* Acea nici noi nu ştim că-ţi va răspunde fata aceea ori ba. Poate s'a înţeles cu altul, că o avut vre-o 26 de peşitori după anunţul dat la noi. Răspunsurile ei nu vin la noi, ci merg de-adreptul, la care va vrea să-i scrie.

Ds. C. C. în *Sz. G.* Pentru coroana rămasă (p. vol. I. ce n'avem) vi-am trimis, cum aţi dorit, mai multe cărţicele populare.

M. şi C. în *W.* Anecdotele trimise, nu le putem publica, în formă de versuri. Sunt versuri slabe, schioape, forţate. De le-aţi da în formă simplă în proză, bucuros.

Vas. C. st. „Poeziile“ trimise, rele.

„La noi acasă“, La izvor „Vis“, nu să pot publica.

Abon. 3023 (V. P.). Nici noi nu ştim o actare carte.

Ds. V. S. în *Blaj.* Ne scrii

un raport despre o producţie oarecare, fără să scrii că în ce comună a avut loc aceea? În Blaj vedem că nu a fost, că e vorbă de oameni din sat. Aşa neputîndu-o folosi, am aruncat'o.

Dlui *I. Ax.* în *Mih. f.* Ai trimis numai 1 cor. 20 fil pentru volum. Ţi-l'am trimis şi aşa, punînd dela noi 10 fil. la porto.

Rugăm fiţi cu luare aminte la trimiteri, şi nimeni nu oprească fără înţeles din ce ni-să cade. Că mulţi fac această greşală la trimiterea abonamentului: opreşte 10-20 fileri din preţ, făcîndu-ne supărări, că de plătit nu să plăteşte să-le scrii după acei fileri opriţi fără cale!

Publicare.

Pentru repararea bisericii gr. române din comuna Romos, protopresbiteratul Oraşiei, să escrie licitaţie minuendă pe ziua de 7/20 Maiu (Înălţarea Domnului) a. c., la 2 ore p. m., crae să va ţinea în biserica din comuna sus numită.

Preliminarul de spese, aprobat de P. Ven. Consistor Archidiecezan cu Nr. 3042 Epitr. 1909, să poate vedea la oficiul parochial.

Doritorii de a licita, au să depună un vadiu de 10% dela suma preliminară de 4368 Cor. 57 fileri, în bani gata ori în hîrtii de valoare.

Comuna bisericească pune la dispoziţia întreprinzătorului *varul*, *năsipul* şi *şigla* necesară şi îndeplineşte cărauşile provăzute în contractul, ce să va încheia.

Comitetului parochial îi stă în drept a concrede cu lucrarea pe ori şi care dintre licitanţi, fără considerare la suma oferită. (348) 2—2

Romos, la 5/18 Aprilie 1009.

Sabin Safta, (L. S.) *Adam Basarab*
not. com. pa- preşed. com. pa-
rochial. rochial.

Casă de vînzare.

Casa lui *Wagner Danitz* din strada *Promenadei Nr. 14*, arangiată cu **drept de cărcimărit**, cu **odăi de închiriat în curte** şi **cătră stradă**; cu *grajd* şi *grădină*, e de vînzare din mână liberă.

Informaţii tot acolo. (356) 1—3.

A V I Z

— **Preluare de ospătărie.** —

Am onoare a aduce la cunoştinţa on. public din loc şi jur, că cu 1 Aprilie n. a. c. am preluat **ospătăria** dlui Adam Cristea din Oraştie, strada **Beriului Nr. 1.**

Beaturi **curate** şi **bune!** Serviciu prompt!

— **Trăsuri!** —

2—3 (353) **Iohann Schuller,**
ospătar.

Anunţ de căsătorie. Un tînar de estru cu lucrătoreea proprie, cu avere de 10.000 cor., doreşte a să cunoaşte cu o damă de 18—20 ani, care ar avea zestre potrivită. Scri-sorile să se adreseze la foaie, sub „Credincios nr. 2“. (346) 3—3

IMPORTANT pentru **290 11-14**
suferitorii
de stomac!

Lipsa de poftă, durerile de stomac, rigidități, slăbicie de stomac, conturbări de mistuire, durere de cap, sârdăcie de singe, etc. Inceată îndată folosind universal renumitele **Picături de stomac BRADY**, veritabile. Multe mii de scrisori de recunoștință și mulțumită!

Sticlă mică cu instrucția, 80 fl., sticlă mare 1 cor. 40 fl.

Să capătă în toate apotecele. Depozit principal: **C. BRADY** la „Regele Ungar” WIEN, I., Fleischmarkt 1. Depot 260 de unde la cerere să trimită gratis interesantă: „Broșură specială” Trimitând 5 cor. îți vin 6 sticle mici, pentru 4 cor. 50 f. 3 sticle mari, franco.

Să ne ferim de imitații! Adevăratele picături de stomac Brady trebuie să fie cu marca și subscrierea din chipul de mai sus!

Un candidat de avocat află imediat aplicare în cancelaria mea.

Doritori să se adreseze subscrisului.
Dr. Nicolae Olariu
(360) 1-3. avocat, în Petroseni.

La „Tipografia Nouă” din Orăștie află imediat aplicare **2 învățăcei** din casă bună, cari să fi absolvat cel puțin clasele primare; pe lângă limba română să cunoască și una din limbile patriei.

Ofert de căsătorie.

Un bărbat bun și inteligent, în etate de 30 de ani, fără copii, despărțit, își caută de soție o fată care să aibă ceva avere, dela 500 fl. în sus, să fie blindă și ascultătoare. El are venit pe an 1100 coroane, din cari 450 cor. sunt penzie asigurată până trăește, iar 650 cor. are salariu în oficiul ce poartă, și care salariu îi va fi cu vremea mai mare.

Care dorește, să adreseze ofertul sub titlul „Om bun” administrației foii „Libertatea” de unde să va trimită la locul său. (359) 1-3

Cel mai renumit mijloc pentru **FRUMȘETĂ** și pentru a face **pielea fină** este **CRISTALIN-ul**

Efect fără părche! Pielea-l zbea și devine netedă, curată și albă. Delătură sbirciturile etc. de pe față, mâni, git. După ungere de 2-3-ori pier piștrulele, petele de ficat, mitesser-urile, etc.

CRISTALIN-ul întinereste de minune. Il topim în apă, că nu cuprinde materii stricătioase. **Prețul 1 cor.** — In borcânaș de sticlă 3 cor. **Cutie de probă** 50 fileri. **Efectul** ridică Săpunul Cristalin cu 1 cor.; pudra de plante 1 cor. Să găsește în ori-ce farmacie și droguerie. Pe postă se trimite dela fabricant: „Cristalin”, Budapest str. Baros 91. Comandă se trimite zilnic, dându-se și îndrumare de folosire.

„Aurora” întreprindere română în New-York 204, W. 14 th. st. Director: Dr. Epamin. Lucaciu. Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

In toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma »Aurora«.

Banca română „Aurora”. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere, să se adreseze la banca română »Aurora« din New-York 204 — W 14 th. str.

Librăria „Aurora”. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cêtit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre, care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți la America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea »Aurora« 204. W. 14. th. str. New-York, care vă dă bilete pe toate liniile concesionate de statul ungar.

Dacă cumpărați dela noi bilet de vapor, veți primi adăpost în Cassa-română de emigrare »Aurora« 204. W. 14. th. str., care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor Unite.

Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa broul central »Aurora«, despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuti în evidență în registrele căsiei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America, să ceară deslușiri la întreprinderea »Aurora«.

Toate epistolele să se trimită la adresa:
Dr. E. Lucaciu, dir., 204. W. 14. th. str. New-York S. U. A. de N. Cine dorește răspuns, este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents. (328) 4-14

PENTRU ECONOMI!

Cel mai bun **stropirea viilor, ba și a pomilor** mijloc pentru: **să capătă la apotecarul**

Cornel Demeter din **Orăștie — Szászváros** (lângă bisericile evang. reformate), și anume:

Peronospin-ul! E mijloc aplicat cu cel mai mare folos la stropirea viilor, în contra *peronosporiei* (a „manei” care uscă viia).

E neasămănat cu mult mai bun și mai ieftin în folosință „PERONOSPINUL” decit piatra-vinătă!

Cu „Peronospinul” stropind via, pui la 1 hectolitr de apă praf de 50 fil., pecind piatra-vinătă trebuie să pui de 1 cor. 60 fil., fiind piatra-vinătă foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată capătă numai adevăratul „Peronospin”, fac și ușurarea aceea, că deja la comande de 10 pachete, il trimit *francat*.

Prin întrebuintarea „Peronospin”-ului, viia va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel *roada de vin mai bogată!* Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii-vinete, nu să ajung aceste roduri, — poate pentru aceea, că piatra-vinătă verzește peste măsură frunzele și prin asta zbea din puterea și sucui viței! Praful de stropit al meu, „Peronospin”-ul, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosperă (mană). Prețul unui pachet este 50 fil. „Peronospinul” este deja de 7 ani în întrebuintare cu cea mai frumoasă izbîndă!

Folosul „Peronospinul”-ui s'a dovedit și la stropirea pomilor, mai ales a pomilor tineri, cruzi, pentru a-i scuti de feluritele musculițe și gingăni ce-i opăcesc în desvoltare! (355) 1-6

Revinzătorii, comercianții, capătă răbat.

A să cere la: **CORNEL DEMETER**, apotecar în Orăștie-Szászváros.

Învățăcel cu atestate scolare bune, să primește îndată la (350) 2-2 **Gustav Jüttner** măstru tapețier, lakier, și de șaua. Orăștie. Drumul țării.

Ofert extraordinar!

4 părechi de ghetă (păpuci) cu și-nor pentru: **numai 7 cor.**

Cartelarea concurenței a lăsat Centralei noastre să facă ofert numai la privați și la oferenti anumiți. Eu am fost deci imputernicit a vinde ori-cui **2 părechi de ghetă pentru bărbați și 2 părechi de ghetă pentru femei**, bruni ori negri, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, de *piele*, galoșați, cu tălpi tari de piele, — toate 4 părechile cu numai 7 cor. Trimiterea cu rambursă. Totuși cei-ce nu să nimeresc să schimbă, ori să dau banii napoi fără greș. (352) 2-2

P. LUST, Krakau Nr. 24.

Vin bun!

La subscrisul să găsește de vânzare vin de *calitatea cea mai fină*, produs pe *coastele dela Șiria* (Világos), și anume: **RIZLING** curat, **ROUZÉ**, **SCADERCA** și **MUSTAFER**, foarte bine îngrijit! Să vinde dela 50 litri în sus, anume: Mustarfer mestecat, cu 32 cor. hecto; Rizling și Rouzè și Scaderca, tot mestecat, cu **34 cor. hectolitr.**

Rizling și Rouzè dat deosebit, curat, cu 40 cor. hecto.

E vin *de deal*, nu de grădină, ori cîmpie! Fără drojdii!

Pentru ori-ce informații mai de aproape, vă adresați la vinzătorul: **Petru Benea**, proprietar de vii în Világos, comit. Arad. (349) 2-10

VICTOR DAHINTEN, neguțătorie de fer în **ALBA-IULIA**, lângă Fîntînă.

Recomand marcele meu depozit în pușculițe (sprițuri) de peronospora, de cele mai bune, și pe așteptare (accept) până în 1 Noemvrie, dela K. 20-58 per bucată, cum și toate soiurile de articli de fer și otel, fere de plug, osii, cuptoare, șparherduri, și-roașe, cuie, pente de fer, trestie de stucatură, vase de culind, revolvere, patroane, coase, lopeți, articli de gumi și mașini economice, etc., toate de calitatea cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine. (358) Cu distinsă stîmă 1-5

VICTOR DAHINTEN.

CAROL KISS
& COMP.
1,000.000.

MARE e norocul la KISS!

CAROL KISS
& COMP.
1,000.000.

Sîrguința, lucru, inventiositatea și cruțarea în timp îndelungat, te ajută la bani, dar repede, pe neașteptate, a face o avere mare, numai cu un mare noroc, după un câștig mare să poate! Pentru aceasta își iau cei mai mulți oameni lozuri, pentru-că prin asta au speranță statornică, de a să îmbogăți îngrabă!

Pentru aceasta fiecare iubește mai mult loteria de clasă reg. ung., căci dintre 110.000 lozuri ale ei, câștigă 55.000, așadar tot al doilea loz câștigă! Sortii norocului sunt fără păreche! Nu este în lume loterie, care să fie așa de solidă și favorabilă!

Atît emiterea cît și tragerea le supraveghează guvernul reg. ung., și asta e cauza, că publicul e cu deplină încredere în loteria de clasă.

Norocul e de nesocotit! Dela o întîmplare atîrnă multori oameni norocul! În viața tuturor au fost și sunt momente care pot stabili norocul și fericirea. Doară la tragerea cea mai apropiată, va fi tras cel mai mare câștig prin numărul losului pus în lista de mai jos lîngă numele dtale propriu, sau lîngă alt nume iubit dtale.

(330) 4-7

ÎNCEARCĂ-ȚI NOROCUL LA NOI, CĂ

MARE e norocul la KISS! CAROL KISS & Comp.

banca, societate pe acții, ca colectură principală vînzătoare a lozurilor loteriei privilegiate reg. ung. de clasă.

Centrală: Kossuth Lajos-utca 13. szám. Budapesta Filială: Rákoczi ut 55. szám

Cum te cheamă?

Aceste numere de noroc să află numai la noi!

Adela 108108	Constantin 13163	Ferdinand 2340	Ispas 102114	Manoil 74134	Roland 87536
Adonis 22214	Clementina 79815	Francisc 21354	Ioanichie 8224	Marcel 9812	Rosalia 107175
Adam 60145	Clarisa 74145	Floarea 13643	Ioil 45192	Margareta 20056	Rumeioara 67684
Adrian 14769	Cezar 68002	Florian 102235	Iustin 56073	Maria 67698	Rudolf 24799
Agneta 34283	Cecilia 107259	Florica 100953	Ioan 94904	Mărica 107497	Solomon 8138
Augustin 479	Carolina 107479	Függä 17012	Iolanta 106174	Marcu 54402	Samson 79344
Avram 88059	Camilla 9807	Francisca 8391	Iozefina 99067	Minerva 73317	Samuil 67625
Alexandru 102195	Cornel 37783	Frida 487	Iozefa 60121	Martin 51335	Sofron 102228
Aloisiu 8357	Clara 39442	Frideric 90672	Iosif 102745	Mateiu 24782	Sinobe 70484
Albert 95345	Daniil 29482	Filip 32068	Iudita 17041	Malvina 50474	Sebastian 107684
Alfons 93671	David 37790	Gavrila 39473	Iulia 90538	Matilda 21051	Simion 100958
Alfred 73215	Demetriu 56393	Gabriela 54742	Iuliana 100963	Minodora 2311	Stefania 85669
Alice 8528	Demian 106936	Gaspar 22163	Jeni 45591	Mărioara 22403	Stanislaw 50455
Amalia 37473	Dionisiu 29343	Gedeon 102146	Coloman 90688	Mircea 102701	Serafim 106038
Ambrosie 57507	Desideriu 4406	Grigorie 21375	Camil 108386	Mili 52603	Sidonie 44717
Andor 40648	Domocoș 108023	Gertruda 73343	Carolina 27994	Mihail 102157	Salomia 22250
Andrei 102215	Dora 80133	Geza 108104	Carol 8300	Micu 20068	Toma 21516
Ana 3355	Dorothea 13285	Gida 50551	Coriolan 34295	Micsa 29845	Taviți 102278
Antonica 23144	Domnica 107657	Gizela 90809	Catalina 107460	Milan 56056	Teofil 19111
Antonia 37350	Draga 8389	Gottfrid 82604	Clementin 96055	Macrina 102132	Teodor 81210
Aurora 96469	Eufrosina 17026	Gustav 102186	Clara 65972	Nastasia 27181	Teresia 106059
Armin 98649	Editha 60080	Gogu 22965	Clotilda 84618	Nicodin 93673	Tănăsie 27117
Arnold 95416	Eliade 51484	Guido 75018	Conrad 107239	Natalia 48170	Tiberiu 90814
Aron 102405	Enea 90755	George 23148	Cornelia 67629	Navrea 106170	Terca 102160
Arvinte 684	Elec 57543	German 15777	Cornel 102770	Neli 27106	Titu 8241
Artur 84445	Elemer 33803	Gyula 48149	Cristofor 9810	Nesi 72796	Traian 32465
Antoni 63453	Eleonora 91301	Giurgiu 38892	Cristiana 72137	Neti 107474	Timoteiu 58104
Augusta 94228	Elie 58562	Hedvig 63456	Ludovic 108188	Nina 89620	Tiberia 19105
Aurel 26578	Ella 102136	Helena 108073	Ladislau 16604	Olga 73375	Ulric 70476
Aurelia 91345	Elvira 90726	Henrietta 14742	Lazar 98808	Olivi 60076	Urban 102187
Blaș 58138	Elsa 107461	Herman 98782	Lenard 13672	Orban 106172	Valentin 106036
Balint 98748	Emanuel 21058	Hermine 13275	Lina 90847	Oscar 19759	Valeria 29431
Bandi 37469	Emil 108381	Hubert 39468	Leonte 107163	Olivia 79338	Vicențiu 38877
Barnava 78233	Emilia 73330	Haralamp 91932	Laura 54793	Octavia 102711	Victor 102109
Beatrix 95444	Emma 84854	Irina 20196	Leontina 90689	Ovidiu 33812	Veronica 60083
Bela 20551	Endre 78235	Ida 107627	Leonora 108384	Pantilimon 64248	Vladimir 50574
Benedict 78229	Erna 57244	Ignatie 39772	Lidia 21647	Paula 50456	Vavara 107232
Beniamin 6454	Ernestina 33813	Ilca 102238	Linuța 102271	Petru 616	Victoria 27370
Bernat 65958	Eremie 489	Ilie 94222	Livia 98888	Paraschiva 108973	Vilma 60134
Berta 8216	Ervin 79331	Iustina 95017	Lupu 84046	Pavel 67635	Virginia 106187
Bertalan 94224	Elisabeta 107452	Ileana 107245	Leopold 107683	Peladia 33807	Virgil 90664
Bertold 13623	Etel 12117	Irimie 8102	Laurențiu 21507	Rafila 102107	Valer 34083
Blanca 73444	Eugenia 37781	Irinca 22957	Lucia 24795	Rafael 103124	Vuța 107459
Bodog 39757	Eva 4224	Ioana 102833	Ludmila 107476	Regina 23121	Zoroastru 106197
Boldijar 142104	Fabian 65952	Iacob 106854	Lucian 32054	Reveica 94233	Zamfir 86341
Borbala 38900	Fani 107244	Ivan 94963	Ludovica 56332	Romul 79323	Zamfira 90545
Cristian 8274	Felicia 74134	Inocențiu 26749	Luiza 39743	Remus 108986	Susana 41646
Cornelia 4245	Felix 95346	Isabela 66918	Magda 75009	Robert 73386	Sofia 106193

Comandele rugăm a le trimite cu întorcerea poștei, ca nu cumva să vindem doritul număr!

PREȚURILE

lozurilor de clasă primă:
 1/8 (a opta) . . . 150 Cor.
 1/4 (un pătrar) . 3- "
 1/2 (jumătate) . 6- "
 1 (loz întreg) . 12- "

TRAGEREA

19 și 21 Maiu n. e.

BILET DE COMANDARE.

Băncii Carol Kiss soc. pe acții în Budapesta, IV. Kossuth Lojos u. 13.
 Rog a-mi trimite lozul nr. al loteriei XXIV., cl. I., planul oficios și la timp lista câștigurilor.

Prețul lozului: } il trimit în marce (timbre) postale, — sau:
 } il trimit cu mandat postal (de bani), — sau:
cor.fl. } rog a mi-l trimite cu rambursă (utânvétel).
 (Ce nu e bun, șterge!)

Adresa } Numele.....
 deplină: } Locuința (strada).....
 } Posta ult. (comit.).....

Lista

celor 55.000 de câștiguri a loteriei de clasă XXIV. r. ung. care din 110.000 de lozuri, vor fi sortate în decurs de 6 luni.

Cel mai mare câștig

1,000.000 cor.

(UN MILION COROANE)

1 premiu de	600.000
1 câștig de	400.000
1 »	200.000
2 »	100.000
1 »	90.000
2 »	80.000
1 »	70.000
2 »	60.000
1 »	50.000
1 »	40.000
5 »	30.000
3 »	25.000
8 »	20.000
8 »	15.000
36 »	10.000
67 »	5.000
3 »	3.000
437 »	2.000
803 »	1.000
1528 »	500
140 »	300
34450 »	200
4850 »	170
4850 »	130
100 »	100
4350 »	80
3350 »	40
55000	câștiguri și premii
	K 14,459.000

HANS STEPHANI
Hotel „Transsylvania“
Orăștie—Szászváros.

T. P. Am onoare a atrage atențiunea Onor. public asupra *vinurilor* mele curate și excelente ardelenesti, pe care le recomand a le întrebuinta în deosebit cu ocaziunea nunților, botezelor, festivităților, etc., cu următoarele prețuri:

Vinuri din a. 1908, la cumpărare de 60—70 lit. 36 fl. litrul
" " " 1907, " " " " " " 38 " "
" " " 1906, " " " " " " 40 " "

Risling, Seauvignon, Traminer sau Ruhländer, etc., dela 60 fileri în sus litrul, măsurat, ceva mai scump.

În Hotel să află în totdeauna chilii (odăi) pentru noapte, cu prețuri foarte solide: 1 odaie dela 1:20 până la 3 coroane.

Cost în abonament, în hotel sau dus acasă, cu 20 fl. pe lună amiaz și cină; sau numai amiaza cu 12 fl.

Rugind on. public pentru binevoitor sprigin!

Cu stima **Hans Stephani**, hotelier.

(326) 6—15

La apotecarul CORNEL DEMETER

în Orăștie—Szászváros (lingă bisericile evang. reform.)

să capătă următoarele preparate de bun renume:

Preparate cosmetice. Pentru frumseță și curățenie!

Cream de benzoe mygdale, care servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea mânilor și feței, dînd totodată și o fineță deosebită! *Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, precum: pete, bubuțe, zgrăbunțe, pistenii (mitesser), precum netezește și zbirciturile.* Conținut nesticăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale, un săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine, și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! Prețul 70 fileri. (341) 3—10

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, încît nici nu să observă că fața este pudrată. Întrebuintată pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vîntul și razele soarelui! Este în culoare albă, roză și galbenă. Prețul 1 cor.

Veturien-Parfem. Veravioletta, cel mai fin parfum de violele, lăcrămioare și scumpie (iorgovan). Prețul 1 coroană 60 fileri. „Ideal“, cel mai nou parfum. Prețul 2 coroane.

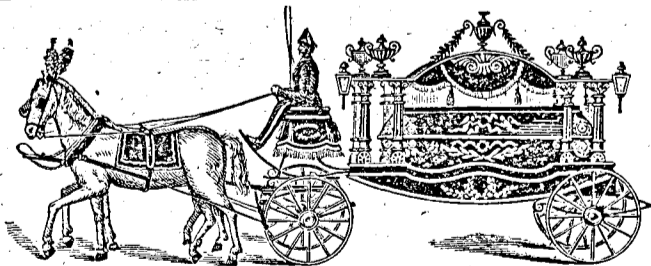
Apa de gură „Cremsier“. (Albă sau roșie). Prin întrebuintarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — să delătorează durerea dinților, și să întărească dinții și gingiile! Să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură! Prin întrebuintarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremsier“, devin dinții foarte frumoși, albi! Prețul 80 fileri.

Pravul de dinți „Cremsier“, prin întrebuintarea căruia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri. *Perii de dinți, fine*. Alegere mare, în diferite prețuri. *Esență de China*: contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1 cor. 40 fil. *China tannopomada*: pentru creșterea părului. Prețul 70 fil. *Oleu de nucă*: extract de nuca oleica, pentru conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 6 cor. 50 fil.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa corespunzătoare.

4—10
(333)

BRUTUS BRASSAI

Întreprindere de înmormîntări. — Magazin de mobile și atelier de măsur:
ORĂȘTIE, Drumul țării Nr. 3.

Întreprinde: Transportarea morților; — are magazin de toate cele trebuitoare la îngropăciuni, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Îngrijește însuși de îngropăciune, după clase proprii, în loc și în provincă! — Serviciu acurat și solid! —

Învățăcel!

În prăvălia mixtă a subscrisului să primește numai decît **un învățăcel** în vîrstă de 13—15 ani, care pe lingă limba română să aibă cunoștință și din limbile maghiară și germană. (357) 2—3

Iustin Boldin,
comerciant în Hunedoara
(Vajdahunyad).

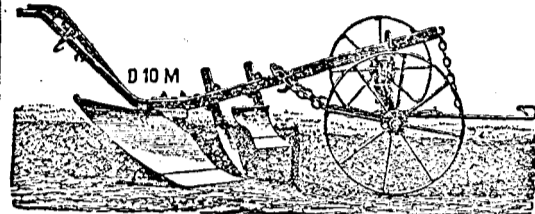
Prăvălia subscrisului, aflătoare pe drumul dintre Geogiul-de-jos și Bozeș, cu drept de trafic și de sare,

o dau în arîndă

sau caut conducător la ea, — fiindcă conducătorul de până aci a intrat la miliție. — Pentru informații mai deaproape, a să adresa la proprietarul: *Samoil Rafael*,

(345) 3—3 în Geogiul (Alggóyy).

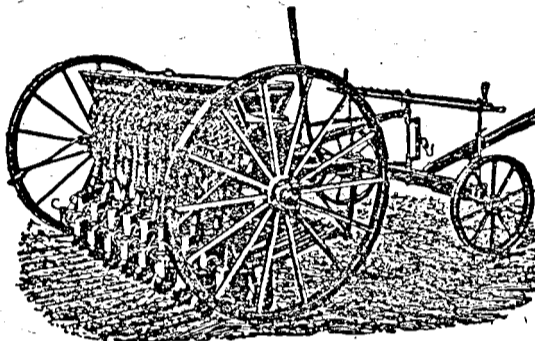
Depozitul CAROL F. JICKELI
Alba-Iulia și Sibiu.

Pluguri diferite!

Cultivatori!

Grape de fer!

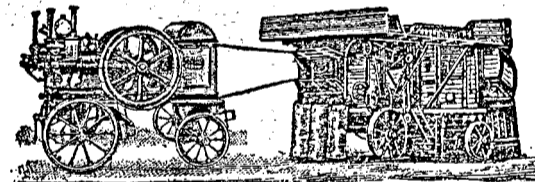

Mașini de sămănat, sistem mai nou!

Mașini de secerat, americane!

Mașini îmblătitoare cu mîna și putere de cai, sau cu motoare de benzin ori oleu natural! Fabricat german! — Sunt cele mai sigure în lucru, simple, și le poate conduce orice om nespecialist!

Mașini de scărmanat lîna folosite dar în stare bună, încă să află ieftine!

(308) 8—10

Sunt și alte mașini agricole în

Depozitul CAROL F. JICKELI
în Alba-Iulia și în Sibiu.

Cea mai bună coasă în lume

este coasa de oțel de St. Anton și se capătă numai dela: Coasa de oțel de tun „St. Anton“ se fabrică din oțel de tun mestecat cu cel mai nobil metal special, secretul fabriciei.

500 de coroane plătește celui ce este în stare să arate o coasă de oțel de tun „St. Anton“ cumpărată dela altă firmă!

1000 de coroane plătește celui ce găsește între 100 de coase de tun „St. Anton“ 2 rele. Cel ce dorește o coasă bună și de încredere, să nu cumpere până nu cere cu o corespondență, dela vestita firmă de sus, catalogul ilustrat, care se trimite gratis și franco. Lunile de față sunt cele mai potrivite pentru adunarea de comande. Cel ce adună comande primește rabat! Garanție deplină. La 10 bucati, o coasă se dă în cinste!

Serviciu conștientios! Mii de scrisori de recunoștință și comande renoite să pot arăta și pune la dispoziție ori-cui.

Brici de oțel de diamant
cu garanță de 5 ani, costă
1 fl. 50 cruceri.

(343)

3—6